

Afāzijas biežums un smaguma pakāpe išēmiska insulta pacientiem Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcā 2011. gadā. Retrospektīvs pētījums

Ramona Valante^{1,2}, *Baiba Vaikevica*^{1,2}, *Viktorija Ķēniņa*^{2,3},
Andrejs Millers^{2,3}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte,
rezidentūras programma "Neiroloģija", Latvija

² Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Neiroloģijas klīnika, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Neiroloģijas un neiroķirurģas katedra, Latvija

Ievads. Insults ir viens no biežākajiem invaliditātes iemesliem pasaulē.

Attīstoties cerebrālam infarktā kreisajā puslodē *a. cerberi media* apasiņošanas baseinā, viens no simptomiem, kas var parādīties pacientam ir afāzija. Afāzijas gadījumā ir traucēta spēja runāt un saprast citus, daudziem afāzijas pacientiem ir grūtības arī lasīt un rakstīt. Afāzija ir nopietns simptoms, kas ievērojami samazina dzīves kvalitāti, apgrūtinot cilvēka iespēju komunicēt ar citiem, apgrūtinot gan ikdienas saskarsmi, gan juridisku jautājumu lemšanu. Taču Latvijā līdz šim nav apkopoti dati par to, cik insulta pacientu cieš no afāzijas.

Darba mērķis. Apkopot datus par afāzijas biežumu un smaguma pakāpi pacientiem ar cerebrālu infarktu *a. cerberi media sinistra* apasiņošanas baseinā 2011. gadā Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā.

Materiāls un metodes. Pētījums tika veikts Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas arhīvā, analizējot insulta pacientu slimības vēstures no 2011. gada janvāra līdz 2011. gada decembrim. Pētījumam piemīt retrospektīvs raksturs.

Tika aplūkotas 1600 insulta pacientu slimības vēstures, no kurām atlasītas ar diagnozi cerebrāls infarkts *a. cerberi media sinistra* apasiņošanas baseinā, kas sastādīja 379 pacientus.

Rezultāti. No 379 pacientiem ar cerebrālu infarktu *a. cerberi media sinistra* baseinā 324 bija afāzija, kas sastāda 89%. No afāzijas pacientiem 191 bija sievietes (59%) un 133 vīrieši (41%). Vidējais pacientu vecums bija 74,01 ± 11,5 gadi, vecumam svārstoties no 45 līdz 95 gadu vecumam.

No afāzijas veidiem visbiežāk bija sastopama sensomatora afāzija, kas sastādīja 246 indivīdus, no kuriem smaga sensomatora afāzija bija 112 pacientiem, vidēja – 79, bet viegla – 55 pacientiem. Izolēta motora afāzija bija 66 gadījumos, no kuriem smaga izolēta motora afāzija nebija sastopama nevienam pacientam, vidēja bija 19, bet viegla motora afāzija bija 47 pacientiem. Savukārt izolēta sensora afāzija bija sastopama visretāk, tikai 12 gadījumos, no kuriem smaga izolēta afāzija bija tikai 2 pacientiem, vidēja – 2, bet viegla sensora – 8 gadījumos.

Secinājumi. Pie *a. cerberi media sinistra* insulta 89% gadījumu ir sastopama afāzija. Visbiežāk ir sastopama kombinēta sensomatora afāzija vidēji smagā vai smagā pakāpē, kas rada nopietnas grūtības pacientam komunicēt, samazinot dzīves kvalitāti. Šobrīd pētījums tiek turpināts, apzvanot smagas un vidēji smagas afāzijas pacientus, lai noskaidrotu, cik izplatīta ir afāzijas hronizācija.